

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 23/2025
10.04.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Јасмине Стаменковић, Татјане Миљуш, Мирјане Андријашевић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца Градска Општина Стари Град, Београд, коју заступа Градско правобранилаштво Града Београда, против тужених: 1. АА из ..., чији је пуномоћник Данијела Јелисијевић Самац адвокат из ..., 2. ББ из ..., чији је пуномоћник Бојан Граховац, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5138/23 од 02.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 10.04.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5138/23 од 02.10.2024. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж 5138/23 од 02.10.2024. године и пресуда Привредног суда у Београду П 1616/23 од 20.06.2023. године и предмет враћа првостепеном суду ради поновног суђења.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 1616/23 од 20.06.2023. године, у ставу првом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му плате износ од 207.000,00 динара. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да првотуженом плати износ од 42.750,00 динара на име трошкова парниног поступка. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да накнади друготуженом трошкове поступка у износу од 42.750,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5138/23 од 02.10.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени ревизијског суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда стекли су се услови за одлучивање о ревизији тужиоца као посебној ревизији, због потребе новог тумачења права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, пресудом Привредног суда у Београду П 9237/09 од 23.11.2009. године одбијен је тужбени захтев тужиоца Привредног друштва „PRE-COM“ DOO Београд да се обавезу тужени Република Србија и Општина Стари Град да му плате износ од 3.326.085,00 динара са законском затезном каматом. Наведено друштво је обавезано да накнади трошкове парничног поступка овде тужиоцу у износу од 207.000,00 динара. Првостепена пресуда потврђена је пресудом Привредног апелационог суда Пж 8727/11 од 20.10.2011. године. На основу наведене извршне исправе тужилац је поднео предлог за дозволу извршења против извршног дужника Привредног друштва „PRE-COM“ DOO Београд ради наплате износа од 207.000,00 динара. Решењем суда Ии1712/2018 од 14.09.2018. године одређено је предложено извршење, које није спроведено јер је привредно друштво брисано из регистра привредних субјеката 28.08.2019. године након спроведеног поступка принудне ликвидације. Тужилац потражује од тужених, чланова брисаног друштва са уделом од по 50% у капиталу, који заједно делују као контролни члан, утужени износ с позивом на члан 548. Закона о привредним друштвима.

Полазећи од одредаба члана 62, 545. и 548. Закона о привредним друштвима, као и од чињенице да су тужени били уписани са уделима од по 50% у капиталу брисаног привредног друштва, првостепени суд закључује да ни један од тужених није контролни члан друштва, па нема места примени ових одредаба. Тужилац није доказао вредност имовине која је преостала након брисања друштва, као и да је пренета на тужене, у којој ситуацији би по ставу првостепеног суда могла да постојати њихова одговорност за обавезе брисаног друштва према тужиоцу, али само до висине пренете имовине. Без обзира на закључак о неоснованости тужбеног захтева по наведеном основу, првостепеног суда је имао у виду и изјављени приговор застарелости, наставши да је исти основан. Ово са разлога, јер је од дана брисања привредног друштва из регистра 28.08.2019. године до дана подношења тужбе 11.04.2023. године протекао трогодишњи рок предвиђен чланом 548. став 5. Закона о привредним друштвима, налазећи да подношењем предлога за дозволу извршења против Привредног друштва „PRE-COM“ DOO Београд није прекинута застарелост према туженима.

Другостепени суд је прихватио све разлоге које је дао првостепени суд истичући да у конкретном случају тужилац није доказао да су овде тужени међусобно повезана лица, нити да је једном од њих као члану са 50% удела у основном капиталу друштва или актима друштва обојици омогућен заједнички контролни утицај на пословање привредног друштва.

Ценећи наводе тужиоца као ревидента, ревизијски суд налази да закључак нижестепених судова није правилан у погледу непостојање одговорности тужених за обавезе брисаног привредног друштва услед принудне ликвидације.

Према члану 62. Закона о привредним друштвима, већинско учешће у основном капиталу постоји ако једно лице, самостално или са другим лицем које са њим делује заједно, поседује више од 50% права гласа у друштву. Контрола у смислу овог члана подразумева право или могућност једног лица, да самостално или са другим лицем које са њим заједнички делује, врши контролни утицај на пословање другог лица путем учешћа у основном капиталу, уговора или права на именовање већине директора односно чланова надзорног одбора. Сматра се да је одређено лице контролни члан друштва увек када то лице самостално или са повезаним лицем поседује већинско учеће у основном капиталу друштва.

Према одредби члана 548. наведеног Закона, након брисања друштва из регистра привредних субјеката, чланови брисаног друштва одговарају за обавезе друштва до висине вредности примљене имовине, сразмерно њиховим уделима у капиталу друштва, а у случају ортачког друштва које нема капитал расподељује се на једнаке делове између ортака. Изузетно контролни члан друштва са ограниченом одговорношћу и контролни акционар акционарског друштва одговара неограничено солидарно за обавезе друштва и након брисања друштва из регистра. Потраживање поверилаца према контролном члану друштва застаревају у року од 3 године од дана брисања друштва из регистра.

Према члану 211. Закона о привредним друштвима, скупштина друштва са ограниченом одговорношћу доноси одлуке обичном већином гласова присутних чланова који имају право гласа по одређеном питању, осим ако је законом или оснивачким актом за поједина питања одређен већи број гласова. Законом је предвиђено у којим случајевима скупштина одлучује већином од 2/3 од укупног броја гласова свих чланова друштва, с тим што се и у овим случајевима, оснивачким актом може предвидети и друга већина за доношење одлуке, али не мања од обичне већине од укупног броја гласова чланова друштва који имају право гласа по одређеном питању.

Полазећи од наведених одредаба, ревизијски суд закључује да тужени од којих свако има по 50% удела у друштву, заједнички делују, јер се одлуке у друштву доносе обичном већином гласова, конкретно сагласношћу воља оба тужена. Контрола подразумева право или могућност једног лица да самостално или са другим лицима која са њим заједно делују, врши контролни утицај на пословање друштва путем учешћа у основном капиталу, као што је у конкретној ситуацији. Сходно томе, основан је ревизијски навод да се оба тужена пошто имају по 50% удела у друштву, будући да заједно делују, сматрају контролним чланом друштва са ограниченом одговорношћу, по ком основу се успоставља њихова неограничена одговорност за обавезе друштва након брисања друштва у поступку принудна ликвидације. Законом је изричито предвиђено да се одлуке у друштву са ограниченом одговорношћу доносе обичном

већином гласова, те је у таквој ситуацији применом правила о терету доказивања, на туженима био терет доказивања да између њих не постоји заједничко деловање, а самим тим ни контрола над привредним друштвом, а што су тужени пропустили да докажу.

Друго је питање застарелости потраживања у конкретном случају.

Из утврђеног чињеничног стања произлази, да је решењем о извршењу Привредног суда у Београду Ии 1712/18 од 14.09.2018. године одређено извршење према извршном дужнику „PRE-COM“ DOO Београд ради наплате новчаног потраживања извршног повериоца овде тужиоца у укупном износу од 207.000,00 динара, на основу извршне исправе – правноснажне пресуде Привредног суда у Београду П 9327/2009 од 23.11.2009. године. Подношењем предлога за дозволу извршења од стране тужиоца као извршног повериоца, на основу кога је донето предложено решење, прекинуто је застаревање потраживања, утврђено правноснажном одлуком суда, према привредном друштву које је у току спровођења извршења, 28.08.2019. године брисано из регистра привредних субјеката услед спроведене принудне ликвидације. Поводом предлога тужиоца као извршног поверица за наставак прекинутог извршног поступка према извршним дужницима, члановима брисаног друштва, извршни поступак је настављен решењем јавног извршитеља Ии 216/18 од 01.12.2022. године, а које је укинута решењем Иж 13/23 од 11.01.2023. године. Након тога тужилац је поднео тужбу против тужених дана 11.04.2023. године.

Према одредбама члана 387. Закона о облигационим односима, застарелост се прекида подизањем тужбе и сваком другом повериочевом радњом предузетом против дужника пред судом или другим надлежним органом, у циљу утврђивања, обезбеђења или остварења потраживања.

У конкретном случају, за правилну оцену основаности приговора застарелости, битна је чињеница када је тужилац као извршни поверилац поднео предлог за наставак извршног поступка према ново означеним извршним дужницима овде туженима, и зависно од тога да ли је том радњом прекинуто застаревање према туженима као члановима брисаног друштва, Како за правилну примену материјалног права није расправљена битна чињеница, ревизијски суд је укинуо нижестепене пресуде применом члана 416. ЗПП.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду горе наведено и правилном применом материјалног права на утврђено чињенично стање донети нову одлуку о основаности тужбеног захтева.

**Председник већа-судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**